

UTASSY JÓZSEF

Betlehem csillaga

ROCKOPERA KÉT FELVONÁSBAN

Szereplők:

Mária	I. Hang
József	II. Hang
Heródes	III. Hang
Öreg	IV. Hang
Gábrriel angyal	V. Hang
Ráchel	I. Római katona
Besúgó	II. Római katona
I. Bölcs	Főpap
II. Bölcs	Császári követ
III. Bölcs	Szolgálólányok
I. Pásztor	Szolgák
II. Pásztor	Gyermekek
III. Pásztor	Asszonyok
IV. Pásztor	Férfiak
V. Pásztor	Angyalok
VI. Pásztor	

ELSŐ FELVONÁS

Első jelenet

A színpad egy Názárethez hasonló keleti városka terét mutatja, amelyre emberek jönnek be lassan, egyenként, csoportokban, mintha beszélgetnének. A színpadot félelem, titok, kilátástalanság érzése üli meg. A kezdetben elindult zene is ezt sugallja.

MINDENKI:

Miért hagytál el, Istenünk,
miért hagytál ilyen árván?!
Hiába kutatunk, keresünk.
Fekete félelem száll ránk:
Miért hagytál el Istenünk,
miért hagytál ily árván?!

RÁCHEL:

Avagy mi dobtunk téged el?
Megfutamodunk gyáván?!
Színed előtt ki térdepel,

ha már mi sem?! A Sátán?!?
 Miért hagytál el Istenünk?
 Remegünk érted árván.

ÖREG:

Bőg az Aranyborjú, hallod?
 Néped imádja báván.
 Ha bűneinket sokallod,
 szólj ránk. Urunk, kiálts ránk!
 Bőg az Aranyborjú, hallod,
 imádja néped báván!

ÖREG, RÁCHEL:

Miért hagytál el, Istenünk,
 miért hagytál ilyen árván?
 Hiába kutatunk, keresünk:
 félelmek félelme száll ránk
 miért hagytál el, Istenünk,
 miért hagytál ily árván!

I. RÓMAI KATONA:

Ki szidalmazta itt a császárt?!
 Álljon elő hamar, ha mer!

A légión erre a földre
 Az örök békét hozta el,
 ti meg lázongtok, lázadoztok,
 Izráel népe! Izráel!

II. HANG:

Mit keres itt a Légión,
 császárotok hada?!
 Róma földjére lépni jó:
 mért nem mentek haza?

II. RÓMAI KATONA:

Átmeneti időket élünk.
 Mi csak ideiglenesen
 tapossuk Palesztína földjét,
 távozzunk gyorsan, sebesen.

II. HANG:

Háromszor halok én addig,
 háromszor a fiam is!
 Maradtok, mint Egyiptomban
 a „húséges” piramis!

III. RÓMAI KATONA:

Pofa be! Tírhuljatok innen!
Adok én nektek piramist!
Te, akkorát kapsz a fejedre,
hogy megsajnállak magam is!

*A csoportok egyesülnek, fenyegetően közelednek a rómaiakhoz, akik kibátrálnak.
Lázadás?*

III. HANG:

Ki küldte nyakunkra ezt a barmot?!
(Talán besúgó volna köztünk?)
Fizetjük nekik a hadisarcot,
s arra várnak, köszönjük is meg!

IV. HANG:

Meg hogy imádjunk ezeregy istent!

III. HANG:

Te csak hallgass, Urunkat nem imádod.
Megszentségtelenítéd szombatunkat!
Mondják: ágyasod nagyobbik lányod,
templomba nem jársz, Isten szava untat.

IV. HANG:

Vádolsz. De én nem ontok vért, mint te!
Nem sokasítok özvegyet meg árvát.

V. HANG:

Csak bőg rád az aranyborjú, idétlen!
Uzsorás vagy! És bálványt imádsz, bálványt!

Dulakodás támad a színen, Mária kezd énekelni, de a veszekedők nem hallják.

MÁRIA:

Istenem, miért nem adsz békességet!?
Istenem, miért nem adsz reménységet,
hitet, szeretetet, békességet.

Öreg a veszekedőkhöz fordul

ÖREG:

Hagyjátok abba már! Elég volt!
Feljött a délutáni félhold,
mire lassan bealkonyul,
a Légió is kivonul, ellenünk!
Ki-ki menjen szépen haza,

hadd lelje Heródes hada
hűlt helyünk!

Az emberek lassan szétszélednek, ott marad Mária és József.

JÓZSEF:

Íme, Máriám, így fest Izráel,
ideje jött a marakodásnak.
Veszekedésnek, civakodásnak,
ideje jött el a széthúzásnak.

Szeretet nélkül csak szenved a nép,
hitét veszti, ha iga alatt él!
Megront mindent az embertelenség,
megront mindent a reménytelenség.

MÁRIA:

Istenem, miért nem adsz népünknek
hitet, szeretetet, békességet.
Istenem, miért nem adsz népünknek
hitet, szeretetet, reménységet?

Megölelik egymást, elbúcsúznak, József el.

Második jelenet

József el, Mária magára marad, jön Gábiel.

GÁBRIEL:

Üdvözlégy, Mária! Ne félj,
Isten követe vagyok,
nézd a szárnyam havát,
tekintsd a szememet,
hogyan ragyog!
Légy üdvöz, Mária, ne félj:
az Úr küldötté vagyok!

Veled van Isten, Mária, veled,
méhedben fogansz fiúgyermeket,
nevezd Jézusnak, Jézusnak nevezd,
Dávid trónjának örököse lesz.

Csillaga nagy fényességben jön föl,
uralkodni fog égen és földön:
Királyok királya lesz örökkön!

MÁRIA:

De hát én hogy szüljek kisdedet,
hiszen férfit én nem ismerek?!

GÁBRIEL:

Rád a Szentlélek száll szelíden,
s az Úrnak ereje borít el.
Születendő magzatod szent lesz,
akit fiaként küld el Isten.

MÁRIA:

Az Úr szolgálóleánya vagyok:
történjék velem szavaid szerint.

GÁBRIEL:

Szárnyam havát küszöbödről
a szél elhordja reggelig.

Harmadik jelenet

HERÓDES:

A hódolat nekem itt kijár,
hisz mindenki alattvalóm.
Elvégre én vagyok a király!
A főpap is csak talpnyalóm.

Csakis a császár úr fölöttem,
csak is a császár!
És ez jó.
Igaz, most dúl-fúl dühében,
mert vért ontott a Légió.

Pedig néha kell a kiontott
vér, hogy becsüljék a békét:
Hát én megtáncoltattam – úgymond! –
Isten kiválasztott népét.

A császárt majd ezer arannyal
kibékítem (vagy kettővel!),
lám, még nekem is törődnöm kell,
törődnöm kell a jövőmmel.

Most udvarolni járnak hozzám
a papok és a főpapok,
de még a fő-főcsillagász is
az ajtómon kopogtatott.

Szólék: sokalljátok az adót?
A béke drága, ára van!
Majd eljő az adók adója,
majd eljövend, mert hátra van.

A Légiónak enni kell ám,
a Légiónak inni kell.
A katona falánk egy állat:
zabál, vedel, ürül, vize!

Mennyi, de mennyi is a gondom!
Csoda, hogy élek, s van erőm!
Ma rólad álmodom, ó, császár,
bocsáss meg nekem, jótévőm!

*Szolgák és szolgálólányok jönnek be, étkeket hoznak, lányok táncolnak, énekelnek,
Heródes lakmározik.*

SZOLGÁK:

Nagy jó urunknak, Heródesünknek
minden parancsa számunkra ünnep!
Őrizzük ébren, óvjuk az álmát,
legyezgetjük őt,
délzaki pálmák,
amit kigondol, valóra váltjuk:
ő királyunk áldjuk és áldjuk!
Ővé a hatalom, a dicsőség,
benne leli meg gyermekünk hőjét,
ellene csak az alja nép ágál,
ám roppant hadserege vigyáz ránk.

BESÚGÓ:

Nagy jó uram, e balga nép,
ez az útszéli söpredék,
oly eltompult, reménytelen,
már nem hisznek Istenben sem.
Prófétákkal feleselnek,
acsarkodnak, veszekednek,
én amondó vagyok:
megtört a gerince Izraelnek!

HERÓDES:

Óriási! Ez nagyszerű!
Zacskó arany lesz jutalmad!
A választott nép
itt hever lábam előtt,
s liheg, hallgat.

Remélem, ezért a császár
engemet is megjutalmaz.

Római követ jön

KÖVET:

A császár parancsa ím, tudtul adatik:
Izráelnek népe összeíratatik,
mert számon tartatik és megfigyeltetik,
és adófizetésre mind köteleztetik.
Aki ellenszegül: az felkoncoltatik.

HERÓDES:

Nagyszerű! Pompás! A büszkeségüknek vége!
Oda maradék dacuk is! Elvesztél, Izrael népe!

Negyedik jelenet

József egyedül van és egy gerendán dolgozik. Mária jön.

JÓZSEF:

Mária, drágám, kedvesem,
én eljkövendő hitvesem:
Ki szeret engem, ha te nem.

MÁRIA:

Dávid fia, egyetlenem,
miért mondod ezt most nekem?!
Csönd van szívemben, félelem:
Miattad félek, édesem.

JÓZSEF:

Miattam vagy ilyen komor?
Hiszen tiéd hódolatom,
te vagy minden gondolatom.

MÁRIA:

Ó, tudom én, hogy te szeretsz,
arcod örül, szemed nevet,
ám szeress, akkor is szeress,
ha megnyílnak ránk az egek.

Mária elmegy. Jön a Besúgó.

BESÚGÓ:

Jó napot, jó munkát József,
nekem derék ácsmesterem!

Látom, nagy fába vágta a szekercédet,
én Józsefem!

JÓZSEF:

Hát ami igaz, az igaz!
Reggeltől birkózom vele.
De te mi járatban jársz-kelsz,
mi szél hozott errefele?

BESÚGÓ:

Beugrottam kicsit hozzád, hogy lássalak,
s első legyek, én legyek a legelső,
én, aki megszorítja kezéd!
Júdeából jövök, József,
ahol az a nagy hír járja:
áldott állapotban van a jegyesed,
a szép Mária!
No, de akkor megyek is már!
Búcsúzóul annyit mondok:
apa leszel, József, apa!
Boldog lehetsz, nagyon boldog!

Besúgó el.

JÓZSEF:

Most mit tegyek, mit tegyek?
Én, kit cserben hagyott párja.
Hiszen érintetlen tőlem jegyesem,
életem társa.
Törvény kezére adjam-e?
Hisz otromba kő van elég!
Vajh, ki küldené halálba bűnbe esett szerelmesét!
Ó, Máriám, Máriám,
miért tetted ezt, szegényke?
Ó, Máriám, jaj Máriám, mit tettek veled, szegényke!
Törvény kezére nem adlak,
mert otromba kő van elég!
Szép csendesen elbocsátlak,
s ha akar, megbocsájt az ég.

József leborul ágyára és fáradtan álomba merül. Jön Gábiel.

GÁBRIEL:

Dávid fia, József,
halld az Ur szavát!
Ne neheztelj Máriára:
ne illesse vád!

Ő a Szentlélektől
fogant gyermeket,
ne késlekedj, házasodj meg,
Isten várja ezt.

Fiút fog majd szülni,
Jézusnak nevezd,
bűneitől ő menti meg
ádáz népedet.

József felébred. Öreg lassan közelít felé.

JÓZSEF:

Öreg, nem láttad-é
Gábielt arkangyalt?
Kicsit elszenderedtem és
megszólított a hang.
Fölismertem rögtön:
ő volt, az arkangyal.

ÖREG:

Gábielt nem láttam,
ám szél kerekedett
házad előtt, boszorkány-szél,
s vitte a szemetet,

megsürgette, táncoltatta
a port s a levelet!
Akkor ő volt, biztosan ő,
más nem lehetett!

Bizony mondom, József,
sok a csoda erre,
gondolj csak a júdabéli
öreg Erzsébetre.

Isten megáldotta
méhét, fiút fogant,
Zakariás, megnémítá
a Hang, az égi Hang.

De látom, közelít, közeleg kedvesed,
Isten megáldjon, Józsefem!
Békesség veletek!

Öreg el, Mária jön.

MÁRIA:

Nehéz a szó, József,
szívem alatt remény,
mintha tenger partján
örülnék sírva én.

Fiat szülők, József,
megváltó kisededet!
Eldobsz-e magastól,
megvetsz-e engemet?!

Fiat szülők József,
megváltó kisededet!
Fiat szülők József,
megváltó kisededet!

JÓZSEF:

Már tudom, már tudom,
hírelte Gábiel:
egymástól mi dehogy
fogunk már válni el!

Dehogy adlak téged
a megkövezőknek:
csak Isten választhat
engemet el tőled.

Engemet csak Isten
választhat el tőled.

MÁRIA:

Istenem, teremtőm,
lelkem magasztal,
előtted szolgálód
letérdel, fejet hajt.

Istenem, teremtőm,
lelkem magasztal,
előtted szolgálód
letérdel, fejet hajt.

Remegem az órát,
sürgetem a percet,
jöjjön a pillanat,
a piros pillanat,

miért szívem reszket:
Uram, én szeretlek.

Bennem léssen háza
a csöpp Megváltónak,
ringatom, rengetem,
mint halászt a csónak.

Bennem léssen háza
a csöpp Megváltónak.

Nekem jutott, íme,
az égi szerelem:
tiéd vagyok, Uram,
rendelkezz hát velem.

Tiéd vagyok Uram,
Szerelmes Istenem.

Ötödik jelenet

*Pünkösöd ünnepén vagyunk. Vidám, éneklő táncoló tömeg kavargása látszik a színpadon.
Gyermekek kezdik az éneket és a táncot.*

GYERMEKEK:

Pünkösöd van, pünkösöd van,
kikeleti ünnep,
ilyenkor látogat
meg Isten bennünket!
Ilyenkor látogat
meg Isten bennünket!

IFJAK, LEGÉNYEK:

Pünkösöd van, gyönyörű
piros pünkösöd napja:
hombárban szikkad a
termés learatva.

LEÁNYOK:

Dal száll, fényes szél fúj,
nyílik tenger virág,
még a nap is táncol:
vigalom a világ!

FÉRFIAK:

Pünkösöd van,
ilyenkor látogat meg
Isten bennünket.

MINDENKI:

Dal száll, fényes szél fúj,
nyílik tenger virág,
még a nap is táncol:
vigalom a világ!

Kis csoportokra oszolnak az emberek, az egyikben Öreg, Ráchel, I. Pásztor, Mária, József.

ÖREG:

De rég, de rég nem láttalak
Kedves Ráchelem!
Hogy van a kis vasgyúró, mondd?

RÁCHEL:

Nagyon eleven,
nő, mint erdőben a gomba,
nem sírós gyerek,
apja szakállát húzkodja,
nevet és nevet!

ÖREG:

Hát csak vigyázz reá nagyon!
Ez mind jót jelent.
Legyen derék, mint az apja!
Juhásznak neveld!

I. PÁSZTOR:

Szerencséd van Öreg, de nagy,
Hogy így szólottál,
mert ki a pásztort csepi,
azt besózom ám!
Hát nagy szerencséd van öreg,
hogy így szólottál!

ÖREG:

Ni csak, hogy köhög a bolha,
ni csak, hogy köhög!
Még a gomolyát majszoltad,
siheder-kölyök
voltál, mikor én apáddal
a hegyek között
akkora nyájat tereltem,
hogy az út nyögött.

I. PÁSZTOR:

Bocsáss meg nekem, bocsáss meg!
Csak tréfáltam én!

Ki ne tudná, te voltál az a
pásztorlegény,
aki három csikaszt öltél
meg egy nap alatt.
Nagyon becsüllek én, Öreg!
Csak tréfáltam, csak.

ÖREG:

Jól van, de hagyjuk a múltat!

Odafordul Józsefhez és Máriához.

Mi hír, Józsefem?
Jegyesek vagytok, azt látom.
Es a szerelem?

JÓZSEF:

A szerelem a kenyérünk,
italunk remény.
Isten áldását várjuk:
Mária meg én.

ÖREG:

A remény, az nagyon fontos,
az örök remény!
Az élteti a népet is,
bármilyen szegény!

Heródest nem érdekli más:
adó meg adó!
Ám, telhet-e attól több:
ki
istentagadó!?

MÁRIA:

Nagyon szépen beszélsz, Öreg!
De hallottad-e,
hogy közeleg a Messiás
eljövetele?

ÖREG:

Hallottam hát! Azt beszélnek úton-útfélen:
eljö a Messiás hozzánk,
eljö, eljövend.

Lányai Palesztinának
már versengenek,

hogy a várva várt kisdedet
vajh, ki szülje meg!

Pásztorok jönnek, énekelnek, táncolnak.

PÁSZTOROK:

Hegyek, völgyek, puszták
fiai vagyunk,
őseinknek útján
szárnyaljon dalunk:
hegyek, völgyek, puszták
fiai vagyunk!

Mi vándorok vagyunk
a nagy ég alatt,
szél süvít, eső ver,
vagy tombol a nap:
vándorok vagyunk mi
a nagy ég alatt.

Hol a fű kövér, dús,
arra mén a nyáj,
patak vize mellett
virraszt kalyibánk,
ha üvölt az ordas:
retteg a határ.

MÁRIA:

Te meglátogattad földünk, s megittattad,
ezer áldásoddal el is árasztottad.

KÓRUS:

Istennek patakja tele van bő vízzel,
adtál gabonából termést jó bőséggel,
a fekete földet előkészítetted:

MÁRIA:

Szomjas barázdáit sűrűn megöntözted,
durva göröngyeit szerteposzlasztottad,

KÓRUS:

májusi esővel föl is lazítottad,
sarjadó vetését meg is megáldottad.

JÓZSEF:

Viseli jószágod koszorúját az év,
jólét jár kocsidnak nyomában és bőség:

KÓRUS:

pezsdülnék a puszták, legelői zöldek,
dombok és a hegyek vígságba öltöznek,
a réteket nyájak lepik, meddig látsz itt,
és a völgyek ölén gabona hullámszik.
Minden ujjong, dalol a Te színed előtt.
Minden ujjong, dalol a Te színed előtt.

Megérkeznek Heródes katonái és közlik a császár parancsát

HERÓDES:

Izrael népe, emberek!
Ím, a császári rendelet.
Alattvalóim! Ezentúl
megszámláltatik szegény, úr,
gyerekhad, ifjú, lányserég,
megszámláltatik a hadsereg,
mert mától fogva, ezentúl:
a császárnak adót fizet
mindenki, aki él s liheg.
S jaj annak, aki nem fizet!

*Az ünneplő tömeg az ujjongás után megdöbbenve áll és hallgatja a katonákat.
Az ünnepi örömszene átvált Heródes zenéjébe.*

MINDENKI:

Miért hagytál el, Istenünk?
Miért hagytál ilyen árván?
Hiába kutatunk, keresünk:
félelmek félelme száll ránk.
Miért hagytál el istenünk?
Miért hagytál ily árván?

Vége az első felvonásnak

MÁSODIK FELVONÁS
Első jelenet

Színhely: Betlehem. Mária és József megérkeznek. Angyalok várják őket, akik csak a nézők számára láthatóak Józsefnek és Máriának nem.

JÓZSEF:

Máriám, íme, Betlehem!
Megérkeztünk, én kedvesem.
De, ni csak, drágaságom, nézd:
Forrást ragyogtat föl a rét!

MÁRIA:

Fogom a tömlőt, édesem,
ha másunk nincs: vizünk legyen!

Mária vízért megy a forrásból

JÓZSEF:

Istenem, én jó Istenem,
meggyőnyörítéd életem,
köszönöm, köszönöm Neked,
hogy rám bízta a gyermeked:

szakasztott föld, szakasztott ég,
ahogy mozdul, ahogy üzen:
Úr leszen ő tűzőn, vízen.

Uram, hatalmazz föl engem,
hogy fiadat fölneveljem,
adj szép hitet hozzá, s erőt,
hatalmasat, egetverőt.

MÁRIA:

Sietnünk kell, Józsefem,
császár parancsa sürget:
várnak ránk az összeírók.
S tudod, Heródes büntet!

Szállásunk sincs Józsefem,
hol meghúznánk magunkat.
Készülődik a gyermek is,
megszületik ma-holnap.

Menjünk! Vajon ki szán meg?!

*Amíg Mária és József szállást keresve elmennek a színről, az angyalok előkészítik
a barlangistállót. Mária és József visszaérkezik ide és bemennek.
A zenében a rossz egy utolsó támadásra indul, amíg benn a gyermek születik a világra,
a barlang előtt angyalok harcolnak a sötét erőkkel. Amikor az angyalok visszavonulásra
készítik őket, abban a pillanatban felhangzik a szívdobogás. Jézus megszületett.
A csillag ragyogó fényben szökik fel az égre.*

Második jelenet

*Heródes udvara. Tanácsosok, papok, udvaroncok, mágusok, szolgák, szolgálók, mint az első
felvonás Heródes jelenetében.*

HERÓDES:

Üdvözöllek benneteket
napkeleti bölcsek!

Barátokként érkeztetek,
illő hát, hogy egy-két órát
veletek eltöltssek.

I. BÖLCS:

Köszöntelek, Heródes,
Júdea királya!
Híres messze földön is
palotád pompája:
köszöntelek, Heródes
Júdea királya!

II. BÖLCS:

Jeruzsálem nagyura,
király, üdvözöllek!
Köszönjük, ha miattunk van
ez a fényes ünnep:
Jeruzsálem nagyura,
király, üdvözöllek!

III. BÖLCS:

Üdv néked, üdv, Heródes!
Széltalpon jár a hír:
napkeleten úgy tudják
mágus vagy magad is,
üdv, néked, üdv, Heródes!
Széltalpon jár a hír.

HERÓDES:

Hát ez derék! Tudnak rólam
még napkeleten is?
Mi hírt hoztatok felőle?
Vagy elég ennyi is!

I. BÖLCS

Nagy hírt hoztunk neked, uram!

HERÓDES:

Nagy hírt? Nocsak. Ki vele hát!

II. BÖLCS

Megszületett a Messiás!

HERÓDES

Messiás?! Hát az miféle?

III. BÖLCS

Ő a Megváltó! A Kisded, egy asszony gyermeke.

HERÓDES:

És én nem is tudok róla!
Mért tartok én besúgókat?
Főpap, főpap, hol a főpap!?
Azonnal jelentést kérek
erről a Messiásról!

FŐPAP (*megszeppenve jön Heródes elé, mélyen meghajol*):

Nagy jó uram!
A csillagok állása szerint
Betlehemnek városában...

HERÓDES (*közbevág*):

Melyik Betlehemben?!

FŐPAP:

Júdeánk Betlehemében
fiú születik.
Megjósolták a próféták,
s beteljesedik.

HERÓDES:

Ki is hát ez a Messiás?

I. BÖLCS:

A Messiás, jó Heródes,
Istennek a fia.
Ő lesz a zsidók királya.
Ez a prófécia.

Eljön, hogy vállára vegye
a világ bűneit,
s vérével adózzon értünk,
ha a sorsa bételik.

III. BÖLCS:

Ha eljő a Messiás,
a népnek, mely sötétben jár:
fényesség adatik,
és a holtak országában világosság vakít,

II. BÖLCS:

Öröm tölti el a népet,
nevetés, kacagás,
ujjonganak, lelkesednek
miként, ha aratás

volna egész esztendőben,
estétől reggelig.
A vállukra nehezedő
rudakat eltörrik

sanyargatóiknak botját
mind füstté bűvölik.

I. BÖLCS:

Minden harci sarut, minden
vérben fürdő ruhát
elégetnek majd akkoron,
ítél róluk a láng,

Mert megszületik a gyermek,
fiú adatik nekünk,
vállán nyugszik az uralom,
szent vállára kerül.

II. BÖLCS:

Hívják őt örök Atyának,
béke fejedelmének,
hatalma határtalan lesz,
s a béke sosem ér véget.

Csóvás csillagát követtük,
s idáig jutottunk.
Megkeressük, megkövetjük,
ez királyi dolgunk.

HERÓDES:

Hát menjetek, csak menjetek,
tudakozódjatok,
az isteni gyermek felől
nékem hírt hozzatok,
hogy köszönthessem én is őt,
s hódolhassak legott.

UDVARI NÉP (*kórusban*):

De a zsidóknak van királya!

HERÓDES:

És e király, és e király én vagyok!
S amíg Élek: maradok.

Harmadik jelenet

Elküldi az udvaroncokat.

Elkezdődik a gyermekgyilkosság zenéje. Heródes a kerevetre rogy és vízióban megjelenik előtte szörnyű terve: a gyermekgyilkosság. A sötét erők – mint a betlehemi jelenetben újból megjelennek és belehajtják Heródest gyilkos tettébe. A vízió, mintegy előrevetíti a valóságot. A gyermekgyilkosságot zene, tánc, szövegnélküli kórus, sejteti. Közben megjelenik Ráchel halott gyermekével a karjaiban.

RÁCHEL:

Jaj, legyilkolt kicsi fiam,
 én félévesem, te!
 Ugy ringatlak, mintha élnél,
 tente baba, tente:
 Ó, én édes halott fiam,
 én egyetlenem, te!

Nyomorítson meg az Isten
 császárt is, királyt is,
 nyíljon meg a föld,
 s nyeljen el
 minden katonát itt:
 nyomorítson meg az Isten
 császárt is, királyt is!

Gyilkos vagy, Heródes, gyilkos!
 Az Úr szeme látott.
 Váljék mosdóvized vérré,
 tógád vessen lángot!
 Heródes! Gyilkos vagy! Gyilkos!!
 Halld, zokog a város!

Tovább folytatódik a gyermekgyilkosság zenei-, táncjelenete, megérkezik az Öreg.

ÖREG:

Ráchel, Ráchelem, ne zokogj,
 tudom, hogy fáj nagyon,
 nagyon fáj a szíved, Ráchel,
 tudom én, jól, tudom.
 Látom, szomorú Isten is,
 gyászolnak az egek,
 gyere, hazakísérlek én, mielőtt megered.

Szent a te fájdalomad, szent, mert
 veled az Úr, veled.

*Heródes felriad víziójától, de döntése nemcsak álom, a valóságban is megfellebbezhetetlen:
 Így legyen!*

HERÓDES:

Hát sírjátok csak, zokogjatok csak!
Ez a látomás igaz lesz holnap.

Negyedik jelenet

*Betlehemi mezők, pásztorok, Gábiel, angyalok. Tűz körül ülnek a pásztorok, beszélgetnek,
vállán nagy tarisznyával közelít feléjük egy társuk. Köszönti őket.*

I. PÁSZTOR:

Jó estét, pásztorok!

MIND:

Jó estét neked is!

II. PÁSZTOR:

Ülj le közénk, hallgasd,
hogymuzsikál a tűz!

Kis szünet

I. PÁSZTOR: *(Felnéz az égre.)*

Nagy hold van, hatalmas, s új csillag, gyönyörű!

kis szünet

Éjjel a hegyekből
leűzött az éhség
nyájamhoz egy farkast.

Kutyáimmal menten
nyomába eredtem.
Ám a gaz toportyán
elinalt ez egyszer.

Lent a hegy lábánál,
megleltem a bárányt:
csoda történt, csoda:
megmenekült, lám, lám!
Csoda történt, csoda!

GÁBRIEL *(hirtelen megjelenik közöttük):*

Ne féljetek, jó pásztorok,
meg ne ijedjetek!
Én az Úr követe vagyok,
szólnom kell veletek.

Nagy hírt hoztam, nagy örömhírt,
harsognak az egek:
megszületett a Messiás,
gyertek, örvendjetek!

I. PÁSZTOR:

Mennénk mi, Uram, de hová?
Azt se tudjuk, merre!

GÁBRIEL:

Amerre a csóvás csillag halad:
Betlehembe!

II. PÁSZTOR:

És miről ismerjük meg őt,
akit Isten pártol?

GÁBRIEL:

Anyja pólyába takarta,
ágya meleg jászol.
Menjete a csillag után,
menjete a csillag után
elvezet Betlehembe.
Megszületett a Messiás,
megszületett a Messiás,
gyertek örvendjete,
gyertek örvendjete:
megszületett a Messiás.

KÓRUS:

Dicsőség, dicsőség
a mennyben Istennek.
Békesség, békesség
földön az embernek.

Az angyalok kétszer-háromszor megismétlik a dicsőítést, aztán Gábriellel együtt eltűnnek.

III. PÁSZTOR:

Én amondó vagyok, ennek
nem igaz fele se.

IV. PÁSZTOR:

Miért hazudna Gábiel,
az Isten követe?!

II. PÁSZTOR:

Rajtam nem múlik, nézzük meg,
való-e, igaz-e?

V. PÁSZTOR:

Vigyünk a kisdednek sajtot
legyen mit ennie!

VI. PÁSZTOR:

Én báránykát viszek neki
fűtse lehelete!

I. PÁSZTOR:

Én a gödölyémet adom,
hadd játszódjék vele!

PÁSZTOROK:

Dicsőség, dicsőség mennyben az Istennek,
békesség, békesség földön az embernek.

Együtt énekelve az angyalok dicsőítő énekét nekivágnak az útnak csillagiránt.

Mária a jászol mellett.

MÁRIA:

Én Istenem, Uram, ajkam imát rebeg,
imát rebeg hozzád, hű hála-éneket!
Kiszemeltél engem, csillaggal kiszemelt
anya lettem! Ímhol szent fiad: gyermekem.
Ha ölemben tartom, ha rengetem lassan,
kék öröm jár át, mint madárt a magasban,
boldog vagyok, boldog, nincs nálam boldogabb
az egész világon: áldjátok az Urat.

Ötödik jelenet

Mária a gyermekkel, esetleg közben többen bejönnek.

MÁRIA:

Én Istenem, Uram,
ajkam imát rebeg,
imát rebeg hozzád,
hű hálaéneket!

Kiszemeltél engem,
csillaggal kiszemelt
anya lettem! Ímhol
szent Fiad: gyermekem.

Ha ölemben tartom,
ha rengetem lassan:

Kék öröm jár át, mint
madárt a magasban.

Boldog vagyok, boldog,
nincs nálam boldogabb,
az egész világon:
áldjátok az Urat.

Pásztorok érkeznek. I. Pásztor belép az ajtón.

I. PÁSZTOR:

Itt lakik-e a csöpp Jézus,
akit maga Isten pártol?

MÁRIA:

Itt lakik, itt, kerülj beljebb,
foglalj helyet, kedves pásztor!

I. PÁSZTOR:

Hatan volnánk: kiszemeltek.

MÁRIA:

Gyertek, kerüljetek beljebb!

Pásztorok sorra lerakják ajándékaikat, majd körbe állnak énekelnek, táncba fognak.

PÁSZTOROK:

Énekelje száz torok, száz torok:
boldogok a pásztorok.
Halleluja, halleluja!

Édes Jézus, drága testvér,
hallottuk, hogy megszületél.
Hoztunk neked sajtot, sárgát,
gödölyét meg pici bárányt:
játsszaddozzál, játssz vele,
Isten egyszem gyermeke.
Dicsőség, dicsőség, mennyben az Istennek,
békesség, békesség, földön az embernek.

I. BÖLCS:

Istennek szent Fia,
Betlehem csillaga,
napkeletről jöttünk hozzád
nappal és éjszaka:
Istennek gyermeke,
Betlehem csillaga!

Mikor a sápadt nap
az égről leájult
imádkoztunk hozzád, Jézus:
te légy a királyunk!

Hatalmasabb vagy te,
mint a nagy Ararát:
fogadd el imádott népem
ajándék aranyát.

Átadja Máriának az aranyat.

MINDENKI:

Dicsőség, dicsőség, mennyben az Istennek stb.

II. BÖLCS:

Üdvözlégy, üdvözlégy,
te Messiás gyermek!
Nagy öröme vagyon
benned az Istennek:
Üdvözlégy, üdvözlégy,
te Messiás gyermek.

Népem küldött, de én
jöttem volna önként,
csak hogy láthassalak,
s átadjam e tömjént.

Vártuk már jöttödet,
várva vártunk, Kisdéd!
Hirdesd a szegények
igazát, azt hirdesd:
vártuk már jöttödet,
várva vártuk, Kisdéd!

MINDENKI:

Dicsőség, dicsőség, stb.

III. BÖLCS:

Köszöntelek, Jézus,
üdv néked, szent gyermek,
akit szűz Mária
dajkál, ringat, renget:
köszöntelek Jézus,
üdv néked szent gyermek!

Úgy szikrázik szemed,
mint nyáron a kék ég,

hozd el, Jézus, hozzánk:
Isten békességét.
Úgy tündököl szemed,
mint a nyári kék ég.

Fogadd ezt a mirhát,
Istennek gyermeke!
Zokogó, illatos
fáknak könny-remeke:
fogadd ezt a mirhát,
Istennek gyermeke!

MINDENKI:
Dicsőség, dicsőség, stb.

ÖREG, RACHEL:
Mégsem hagytál el, Istenünk!
Nem hagytál minket árván.

Fiadat küldted el nekünk
örömök öröme száll ránk,
mégsem hagytál el, Istenünk,
nem hagytál minket árván.

MINDENKI:
Irgalmas Isten, köszönjük neked:
elküldted Fiaddal szereteted,
köszönjük Neked, köszönjük Neked.
Nagy fényben jött el, csóvás csillaggal,
kísérte útján seregnyi angyal.
Köszönjük Neked, köszönjük Neked.
Halleluja, halleluja, halleluja, halleluja!

JÓZSEF:
Ő a Messiás, az üdvözítőnk,
Ő a Megváltó, a Mennybevívőnk.

KÓRUS:
Ő veszi el a világ bűneit,
Ő az igazság, az út, az élet,
hozsánna Isten, hozsánna néked.
Halleluja, halleluja, halleluja, halleluja!

VÉGE